

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Carmina saecularia quibus Augustanae confessionis anno
MDXXX in comitiis imperii universalibus exhibitae
memoria in Academia Francofurtana ... anno MDCCIII
celebrata fuit**

Francofurti ad Viadrum, [1730]

Sacris saecularibus de oblata confessione Augustana

[urn:nbn:de:bsz:31-67517](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67517)

SACRIS
SAECULARIBUS
DE
OBLATA
CONFESSIO
AUGUSTANA,
IN ALMA VIADRINA

D. XXV. Jun. MDCCXXX.

CELEBRANDIS

APPLAUDIT

JOANNESGUILIELMUS HOFFMANNUS,
ZITTAVIENSIS.

Viderat infando penitus confecta dolore
Augustam properare suos Germania Patres,
Viderat, & dubia spes abjicienda salutis
Inter funestas lacrymas inopina redibat;
Cum caput & manicis languentia brachia tollens
Tristis adoraret tremebunda voce Pronæam:
Quem finem immensi facies mihi Diva laboris?
Rumpe moras, & turpe jugum, quod ferre coacta
Excutere haud valeo, post tot suspiria frange.
Esse tuum fateor, quod me nec saepe timentem
Cæca superstitio rapidis submerferit undis,
Nec quoque Pontificis regnandi insana libido
Prostratam pedibus dudum calcarit iniquis.

Redde

Redde diem miseræ, dispelle crepuscula noctis,
Augustamque mihi lucem qui mittat, Olympum
Esse jube. Tuus hic labor est, Tu dirige cœpta,
Fleete animos Procerum, & demulce Cæsaris iram.
Dixit. At in cœlis iteratas Diva querelas
Audit, & extemplo vigiles vocat ipsa ministras,
Advolat huc Pietas, animo Constantia firmo,
Et complet numerum stabilis Fiducia trinum.
Quas ubi præsentem videt adcurrisse Pronœa,
Accelerate gradus, inquit, Germania vestram
Infelix exposcit opem, succurrite pressæ,
Sub clypeis nostris hostes eludite sævos,
Pontificisque gregem compefcite dira minantem.
Nec mora, defiliunt in terras aère septæ,
Torgaviam celeres adeunt & Leucorin almam,
Saxonis Herois mentem stimulare JOANNIS
Incipiunt, causæque bonæ sperare triumphum
Non vano augurio suadent. Mox Principis aulam
Mandati memores linqunt, properoque volatu
Lutherum Jonamque adeunt, mitemque Philippum,
Quosque vident veri & justî rediisse patronos.
Horum animos firmant curis ingentibus ægros,
Ne timeant laqueos Papæ, nec cedere victi
Consilium capiant properum, meliora daturam
Sollicitent precibus repetitis fata Pronœam.
Talibus hortantur dictis, ipsique Joanni
Jungunt se socias, & Divæ Jussa sequentes
Intrant Vindelicam velatæ nubibus urbem.

Non isthac latuere diu molimina Papam,
Ille suo regno metuens, quod finibus amplum
Reddidit, Hesperiasque potens extendit ad oras,
Multa animo volvit dubius, palletque tremitque,
Sæpe pedum digitis nimio terrore remisissis
Concidit in terram subito, (non omine dextro)
Frigentesque pedes solita oscula ferre recusant.
Ira metum superat, collectis viribus alto

Descen-

Descendit folio, frendet, vultuque minaci
Triste caput quassat, triplici nutante corona.
Immemor ipse sui media bacchatur in urbe,
Lustrat septenos, Romæ fundamina, colles,
Tundit eos pedibus demens, septemque sorores,
Quas in eis habitare putat, voce evocat alta.
Hos ubi pulsavit cœperunt murmure cuncti
Horrifico resonare, tonant, & sulphure spisso
Eruçant fumi nubem piceæque favillæ,
Haud secus ac Ætnæ septem, septemque Vesevi.
Profilit e calido cujusvis turbine collis
Fœmineum os vultumque gerens mirabile monstrum,
Dira superstitio ventosis evolat alis,
Regnandi sequitur simul exitiosa Cupido,
Adspectu gavisæ suæ, quæ sapius ipsi
Tempore longinquo fuerat domus hospita, Romæ;
Sævities, & Avaritiæ volat horrida larva,
Concutit exurgens turpes Audacia tædas,
Advolat Impietas, clauditque Astutia turbam.
Mox ubi secretas terræ rupere cavernas,
Confurgunt, fœdasque manus & brachia jungunt,
Vulturibus similes errant tecta omnia circum,
Vulturibus similes, quos urbis Romulus autor
Vidit hians, nisi quod portendant tristia fata
Mutato auspicio. Lætus videt agmen amicum
Ædibus ex altis ad se contendere Papa,
Pontificale petunt solium, patremque loquaci
Murmure circumstant, mandata audire paratæ.
Ille statim: Vestros, inquit, turbare recessus
Ne temere videar, paucis cognoscite dictis.
Ecquis in hoc regnum sceleratas vertere dextras
Ausit, & illæfos fines invadere nostros?
Hunc furor insanus vel confidentia demens
Nutrivit, docuitque truces accendere turbas.
Tanta fovet gremio Germania monstra nefando,
Quæ sacra, quæ mores, quæ religionis avitæ

)()()

Vallatum

Vallatum audacter conantur tollere cultum.
Vos, quorum auxilio res stat Romana vigetque,
Vos, quibus æternis dudum fuit usa columnis,
Vi vel consilio damnatam evertite sectam,
Ne vaga profiliat, nostrum ne limite moto
Imperium minuat, viresque retundere tentet.
Omnis in Augusta nobis spes vertitur urbe,
Hanc petite, & Proceres sacro stimulate furore,
Pacificos animos occultis urite flammis,
Arma, vel his graviora malæ fera vincula sectæ
Intentate, minas per totum spargite vulgus;
Hic Husi quoque supplicii meminisse juvabit,
Exstructisque rogis, ni cedant, subdere flammæ.
Sic ait. Extemplo mandata faceffere Papæ
Contendunt, comitesque sibi sociosque reposcunt,
Deligitur sacro splendens Campegius ostro,
Et cui garrulitas erat improba Pimpinellus.

Jamque iter Augustam carpunt stridente volatu.
At regina videt conamina tanta Pronœa,
Cernit ut ætherias agmen volitare per Alpes
Tentat & infaustum pietati indicere bellum.
Diva tamen vigilem versat pro Cæsare curam,
Cæsare quo nulli fuit aut prudentia major
Aut pietas. Hunc Augustam comitatur euntem,
Disjicit insidias Papæ conamine structas,
Solertique oculo Carolum fratremque gubernat.
Ille labor Divæ, nec tres dormire ministras
Augustæ patitur, quas jusfit adesse Joanni.
Jamque urgetur opus, socia pietate Philippus
Conscribit tabulas fidei munimina nostræ,
Ipsa regit calamum, meditantem verba ministrat,
Neve metu Papæ titubet, Constantia curat.
Interea jussu Fiducia missa Pronœæ
Tendit ad absentem cursu properante Lutherum,
Hunc cernit genibus flexis orare Coburgi,
Ipsa fidem mirata viri mentisque vigorem

Adstat

Adstat & occultis firmat pia brachia fulcris.
Haud secus ac Aaron manibus substernere Mosis
Dicitur admotum lapidem, dum sævus Amalech
Pugnat, & his precibus victus concedit & armis.
At sapiens Proceres Augusta Caesar in urbe
Cogit, & in sacris quæ sit sententia quarit;
Nobile prodit opus, quod nec delere vetustas
Nec furibunda potest Papæ convellere dextra,
Prodit & haud tumido Confessio nomine monstrat,
Vera Evangelicis quæ sit doctrina cathedris.
Angitur interea septem fera turba fororum,
Arma petunt, validosque viros educere tentant,
Eccius accurrit, Faber, & numerosa caterva
Incomperta mihi cujus nec nomina constant.
Concutiunt gladios ipso mucrone retufos,
Multaque Luthero frustra metuenda minati
Nil nisi clamores edunt, nec cominus ipsa
Conferere arma lubet, nec scripta opponere scriptis.
Nostra stat auxilio Superûm Confessio firma,
Hanc nec consiliis nec vi nec cæde nec armis
Septem Pontificis norunt turbare ministræ.
Ite domum fatuæ (nec enim Constantia nostros
Cedere non victos patitur) vestroque parenti
Dicite Teutonicis terris rediisse salutem.
Et quamquam patriæ remanet manus altera vinculis
Nexa, tamen gestit resolutis altera nodis.
Tu quoque qui nostris quondam juga ferrea collis
Injicere haud vano tentasti fortiter ausu
Sancte Pater, tandem pietati cedere disce.
Nunc venum exponas Missas emtore carentes,
Nunc diris onera tua quas sententia damnat
Sectas, & cælum referatum claudere tenta?
Nos tua securi conamina temnere scimus,
Et sacra consilio superum purgata tueri.

Libera tolle caput, multoque, Ecclesia, plausu
Templa DEI sædo quondam fumantia thure

)()()

Quæ

Nunc Evangelica dudum resonantia voce
 Perstrepe, nec partum cessa celebrare triumphum!
 Ecce ferunt lætam volventia sæcula lucem,
 Qua tetigit Procerum Confessio nobilis aures,
 Quave superstitio nostris concessit ab aris
 Exul, & antiquas liquit perterrita sedes.
 Salve fausta dies omni memorabilis ævo,
 Salve nec nostris splendescere desine fastis!
 Sic plaudit Viadrus, veri domus hospita cultus,
 Sic caput extollit latus, Tiberinaque ludit
 Imperia, & cælum votivis cantibus implet.
 Tu quoque, sancte DEUS, patrum miserate labores
 Accipe, quæ Tibi thura damus melioris odoris,
 Quam quæ confecto Papæ moderamine cultu
 Sæpe Tibi invisit olim cumulavimus aris.
 Fac ut & æterno Stirps Regia floreat ævo,
 Illa Borussia cedrus, sub cujus opaca
 Dudum Evangelici tuti requievimus umbra.
 Freta Tuo auxilio lætans Ecclesia gestit.
 Hanc serva & tenebras a nostris finibus arce,
 Ipse pater tutorque sies stabilisque columna,
 Denique tranquillam patriæ concede quietem.

Weil in denen gesamleten Nachrichten wegen Eilfertigkeit
 des Druckes verschiedene Fehler eingeschlichen;
 So hat man die vornehmste corrigiren wollen.

- Pag. 5. ist bey dem Lateinischen Chronodistichon in dem Pen-
 tametro nach dem Worte Deus, das Wort at ausgelassen.
 Pag. 7. lin. 1. ist gesetzt einmarhiren pro einmarchiren.
 Pag. 14. lin. 9. ist gesetzt Heer pro Herr.
 Pag. 19. lin. 22. comperative pro comparative.
 Pag. 26. lin. 21. ihre pro ihrer.
 Pag. 27. lin. 7. Coufu pro Cause.
 Ead. pag. lin. 14. Cause pro Cause.
 Pag. 31. lin. 7. ist das Wort handelt ausgelassen.
 Pag. 33. lin. 25. fortissimo pro fortissimos.
 Pag. 40. lin. 17. zuverlustigen pro zuverlässigen.

